

DEEL 1

-

VERANTWOORDING VAN DE BEWARINGS- EN Vernietigingsrichtlijnen

6. OPENBARE VEILIGHEID EN INWENDIGE ORDEHANDHAVING¹

6.1. GEMEENTEPOLITIE

6.1.1. Stedelijke politie

6.1.1.1. Inleiding

De plaatselijke politie is sedert de 19de eeuw, in opvolging van de vroegere "sergeanten" (ook : officieren, weiknechten, praeters, rondeerders...), belast met het toezicht op de openbare veiligheid en het verkeer, het beteugelen van misdrijven tegen de openbare rust, orde en hygiëne en het nemen van maatregelen tegen ongevallen en rampen.

De oprichting van de gemeentepolitie gaat terug tot de wetten van 14 december 1789 (art. 50) en van 16/24 augustus 1790 (art. 3, titel XI). Het personeel bestond aanvankelijk uit commissarissen, agenten en eventuele hulpkrachten. De huidige graden van de gemeentepolitie betreffen de agenten, de inspecteurs en de officieren (K.B. 13.10.1986).

Het eerste aspect van de taak van de gemeentepolitie is hoofdzakelijk preventief optreden in het kader van de "administratieve politie" (N.G.W. art. 172). Dit optreden gebeurt op basis van het plaatselijke politiereglement en van allerlei nationale wetten en reglementeringen, zoals die betreffende openbare wegen (01.02.1844 e.v.), gevaarlijke, ongezonde en hinderlijke inrichtingen (10.08.1933 e.v.), vervoer en verkeer (01.08.1899 e.v.), cinema's (01.03.1914), schouwburgen (09.08.1920), dranksluiterijen (29.08.1919 e.v.), enz. Daarnaast oefent/oefende de politie nog andere administratieve taken uit (bijhouden bevolkingsregisters, veranderingen van woonst, vaststellen van overlijden, enz.). Vele van deze taken worden nu overgenomen door andere diensten van de gemeenteadministratie.

Het is de gemeenteraad die stemt over de samenstelling van en alle wijzigingen aan de politiereglementen en -verordeningen. Hiertoe behoren een hele reeks onderwerpen die betrekking hebben op de openbare orde, veiligheid en hygiëne in de brede zin van het woord (b.v. waterverdeling, verlichting, openbare weg, aanplakken van berichten, bouwreglementering, leurhandel, controle op de voedingswaren, ijken van gewichten, openbare omhalingen, wedstrijden, concerten, bevlagging, gevaarlijke en hinderlijke inrichtingen, feestelijkheden, herbergen, nachtlawaai, brand, overstromingen, openbare dronkenschap, logement, prostitutie, besmettelijke ziekten, markten, gemakkelikheden,

¹ Gepubliceerd in: MARÉCHAL, Griet. *Bewaring en vernietiging van gemeentearchieven Richtlijn en advies. Deel 2*. Brussel, 1990, p. 20-44.

bedelarij, landloperij, nachtpatrouilles, aanplantingen, begraafplaatsen, openbare vergaderingen, enz.).

Voor de toepassing van de politieverordeningen is in bepaalde gevallen een besluit van het schepencollege noodzakelijk, namelijk voor de politie op de rooilijnen (N.G.W. art. 174, 6°), de openbare en privé-gebouwen (O.G.W. art. 90, 8°), de krankzinnigen (N.G.W. art. 130), de openbare vertoningen (N.G.W. art. 131), de gevaarlijke en ongezonde inrichtingen (K.B. 10.08.1933, R.B. 11.02.1946), de volkstellingen (K.B. 30.12.1900), de openbare verkoop van nieuwe produkten (wet 20.05.1846), de bewaking en opvoeding van kinderen jonger dan 7 jaar (wet 05.09.1919), de bewaarplaatsen van explosieven (K.B. 29.10.1894) en de wegeis (wet 01.02.1844, 15.08. 1897, 28.05.1914, e.v.).

Het toezicht op de stipte uitvoering van deze politiereglementen en -verordeningen is het exclusieve terrein van de burgemeester, als hoofd van de administratieve politie. Hij kan enkel in geval van onlusten eigenmachtig reglementen en verordeningen uitvaardigen.

Het tweede aspect van de taken van de gemeentepolitie is het repressief optreden in het kader van "gerechtelijke politie". Op basis van nationale wetten en plaatselijke reglementen en verordeningen gaat de politie misdaden, wanbedrijven en overtredingen opsporen, bewijzen verzamelen en daders verbaliseren of uitleveren aan de rechtbanken.

Op het vlak van de "gerechtelijke politie" kunnen de politieagenten enkel overtredingen vaststellen en noteren, om hiervan rapport uit te brengen bij hun oversten. Het zijn deze oversten (officieren en inspecteurs) die, als officieren van de gerechtelijke politie, een proces-verbaal kunnen opstellen. Deze P.V.'s en alle bijhorende bewijsstukken dienen binnen de drie dagen overhandigd te worden aan de officier die bij de politierechtbank het openbaar ministerie waarneemt (art. 8, 9, 11 Strafwetboek).

6.1.1.2. Richtlijnen voor bewaring en vernietiging

Algemeen beheer, structuur en organisatie

- omzendbrieven en onderrichtingen van de hogere overheid : voor zover niet gepubliceerd, bewaren
 - algemene en specifieke verordeningen : bewaren
 - statistieken en overzichten van werkzaamheden : bewaren
 - algemene jaarlijkse vragenlijst van het parket, met een overzicht van het personeel, het materieel en de werking : bewaren.
- N.B. De verstrekte gegevens worden niet doorgestuurd naar het N.I.S.
- (eventueel) samenwerkingsstructuren met andere veiligheidsdiensten

- verslagen van officieren en inspecteurs : bewaren
- dienstorders, -voorschriften : bewaren
- briefwisseling : zie hoofdstuk 7.2. Algemene categorieën
- kader, organieke- en korpsreglementen : bewaren

Personeel

- korpslijsten met de volledige samenstelling van het korps op een bepaald tijdstip : bewaren
- algemene dossiers inzake tijdelijk politiepersoneel of hulppolitie : bewaren
- Voor de personeelsdossiers en de algemene dossiers aanwerving, ontslag, opleiding, bevordering, onderscheidingen, ongevallen enz. : zie hoofdstuk 2. Personeel.

N.B. Het K.B. van 27 oktober 1986 houdend de algemene bepalingen aangaande de aanwerving en de benoeming in de graad van politieagent en van veldwachter in uitvoering van de wet van 11 februari 1986 op de gemeentepolitie, voorziet o.m. in de verplichting van vier toegangsproeven om aanvaard te worden als aspirant politieagent. Na opleidingscursussen aan een erkend opleidings- en trainingscentrum met goed gevolg te hebben gevolgd, wordt de aspirant stagedoend politieagent. Indien de stageperiode van tenminste 684 effectief gepresteerde werkuren gunstig verloopt, kan de stagiair vastbenoemd politieagent worden. Voordien was het mogelijk iemand tot politieagent te benoemen, zonder dat hij daarvoor enige opleiding had genoten, alhoewel de opleiding tot politieagent vaak werd verkregen in de provinciale politiescholen en de verplichte opleiding door vrijwel alle gemeenten werd opgenomen in de aanwervings- en benoemingsvoorwaarden. Tot vóór 1929 was het zelfs niet vereist dat de politieagenten beëdigd waren.

Infrastructuur en materieel

Voor politiebureel, -gebouw, -magazijn, schietstand, politiecel, stadsgevangenis, materieel : zie hoofdstuk 5. Openbare Werken en Ruimtelijke Ordening.

Financieel beheer

- begrotingsvoorstellen
- boekhoudkundige bewijsstukken (rekeningen, facturen, kwitanties), vooral in verband met bezoldiging van het personeel (overuren, vergoedingen voor buitengewone prestaties, enz.) en het registreren van
 - 1) de onmiddellijke inning bij verkeersinbreuken die, door de overtredders kunnen voldaan worden bij middel van taks (boete) zegels;
 - 2) de inning en consignatie van een som bij vaststelling van verkeersovertredingen. De consignatie is het betalen van een bedrag van een

eventuele latere geldboete om de gerechtskosten te dekken. Bij niet onmiddellijke betaling wordt het voertuig van overtreder ingehouden tot aan de betaling.

De eerste reeks documenten hebben slechts waarde als boekhoudkundige bewijsstukken voor de gemeentelijke rekendienst en de ontvanger. Ze mogen na een relatief korte bewaartijd (10 jaar) vernietigd worden, indien de rechtsgeldige documenten bij de gemeenteontvanger berusten². De formulieren met de boetezegels mogen ook na 10 jaar vernietigd worden.

Taakuitvoering en -opvolging

- oproepen 906/101 : vernietigen
- dagstaten (werkprestaties); zak- en dienstboekjes; register van de dagelijkse dienstronden : enkele voorbeelden bewaren
- dagelijkse verslagboeken met per agent de vermelding van de uitgevoerde opdrachten en de gedane vaststellingen : enkele exemplaren als voorbeeld bewaren
- registers tot inschrijving in extenso van de opgestelde processen-verbaal : 1 op 10 jaar bewaren, nadat alles tot minimum 10 jaar na datum bewaard is geworden
- processen-verbaal in de vorm van losse formulieren : enkele exemplaren als voorbeeld bewaren
- registers voor neerlegging van klachten en aangifte van diefstallen : enkele voorbeelden bewaren
- registers van de gevonden en verloren voorwerpen : idem
- onderhoorboeken of verhoorbladen : idem

Opdrachten van administratieve politie m.b.t. de openbare veiligheid

- specifieke besluiten, overzichten en dossiers m.b.t. belangrijke rampen en ongevallen i.v.m. de brandveiligheid van de woningen en andere ramp- en ongevallenbestrijding waarbij de brandweer niet is betrokken : bewaren
- specifieke besluiten, overzichten en dossiers m.b.t. belangrijke rampen en ongevallen i.v.m. de veiligheid van de woningen en gebouwen : bewaren

specifiek i.v.m. verkeer

- register van afgeleverde leervergunningen - thans voorlopige rijbewijzen - en rijbewijzen : vernietigen
- registers van oplegging van stuurverbod : vernietigen

² Zie hoofdstuk Algemene categorieën.

- aangiften van voertuigen met eigen beweegkracht die dateren van na 1950 : vernietigen
- maandelijkse borderellen met de tabellen van de verkeersongevallen, te bezorgen aan het N.I.S. : vernietigen
- vaststellingen van verkeersongevallen : vernietigen

specifiek i.v.m. geesteszieken

Volgens art. 95 van de gemeentewet (wet van 18.06.1850, gewijzigd door de wetten van 28.12.1873 en 14.06.1920) thans art. 130 van de N.G.W. behoort de plaatsing (collocatie) van een zinneloze of razende tot de bevoegdheid van het schepencollege (na geneeskundig onderzoek) en mits de procureur des Konings hiervan binnen de drie dagen op de hoogte gebracht wordt. Bij spoedeisende gevallen kan de voorlopige plaatsing (collocatie) gevorderd worden door de burgemeester of door het lid van het schepencollege dat hem vervangt.

- inschrijvingsboek : bewaren
- dossiers met de beslissingen van het schepencollege : idem

specifiek i.v.m. reizigers en logementshuizen

Het K.B. van 31.01.1946 (art. 555 Strafwetboek) regelt de overdracht door de plaatselijke logementshuizen van documenten betreffende de reizigers.

- register tot inschrijving van hotels, herbergen, gemeubelde huizen en appartementen of andere logementinrichtingen in de gemeente : bewaren
- inlichtingsbulletins : vernietigen

Opdrachten van administratieve politie m.b.t. de openbare orde

- dossiers met aanvragen, vergunningen en andere bescheiden betreffende onder meer :

Drankgelegenheden

- lijsten van de herbergen
- controle op het houden van dienststers, de sluitingsuren en de verkochte dranken
- uitbatingsvergunningen en moraliteitsattesten

Openbare vertoningen en vermakelijkheden

- markten, kermissen en feesten
- concerten, muziek- en cabaretvoorstellingen, dancings
- cinema's (o.a. de registers van de plaatselijke filmcontrole)
- karnaval
- lunaparken, speeltuinen
- sport- en spelwedstrijden

Manifestaties

- vergaderingen, meetings
- optochten, betogingen, stakingen, stoeten, processies, samenscholingen
- vlaggen en kentekens

Pers, propaganda, publiciteit

- verkoop van dagbladen, enz.
- perskaart
- opschriften op gebouwen en op de openbare weg, publicitaire borden en karavanen, aanplakken
- uitdelen aan het publiek op de openbare weg van pamfletten met propaganda of publiciteit

Handel en geldinzamelingen

- leurhandel of ambulante handel (leurkaarten)
- inzamelingen
- tombola's
- (toezicht op) maten, munten en gewichten
- (reglementering en toezicht op) markten, veiligen, enz.

Dierenpolitie

- dierenbescherming (mishandeling, dolende dieren, schuthokken)
- bezitters van honden
- bezitters van reisduiven (aanvragen, machtigingen en stamregister tot het houden van reisduiven)
- jacht en visvangst (vergunningen)
- kleindierenkweek (o.a. bijenkorven)

Geluidshinder

- klokken, dieren, luidsprekers, alarmapparaten, vuurwerk, serenades, enz.

Wapenbezit

- machtiging tot aankoop van verweervuurwapens en de immatriculatie ervan, worden in registers en op fiches bijgehouden door de Commissaris van politie, of door de Commandant van de rijkswachtbrigade voor de gemeenten waar geen Commissaris van politie is

Opeisingen

- burgerlijke opeisingen in vreedstijd (rampen e.d.)
- opeisingen door de burgemeester van burgerwacht, rijkswacht of leger.

Aangezien deze dossiers vaak interessante gegevens bevatten voor de plaatselijke cultuurgeschiedenis, dienen ze (na schoning) zoveel mogelijk bewaard te worden.

Opdrachten van administratieve politie m.b.t. de openbare zedelijkheid

- Dossiers betreffende o.m.
 - prostitutie, verboden spelen, dronkenschap, druggebruik, verboden publikaties
 - bedelarij.

Voor deze dossiers geldt hetzelfde als voor de reeks hiervoor vermeld. Ze dienen dus (na schoning) zoveel mogelijk bewaard te worden.

Naargelang de organisatie van de gemeentelijke diensten, kunnen deze onderwerpen ook onder andere afdelingen geklasseerd zijn.

N.B. I.v.m. de openbare gezondheid, hygiëne en huisvesting zie de hoofdstukken 4. Openbare Gezondheid en Milieubeheer en 5. Openbare Werken en Ruimtelijke Ordening.

Opdrachten van gerechtelijke politie

- register van inkomende gerechtelijke briefwisseling : bewaren
- omzendbrieven van de procureur des Konings bij het hof van Beroep en van de procureur des Konings : vernietigen
- ontvangstbewijzen van deurwaardersexploten : na 10 jaar vernietigen
- signalementsbladen, inschrijvingsregister van centrale signalementsbladen, geseinde vreemdelingen, opsporingsberichten, telexberichten : vernietigen
- gemeentelijk strafregister en veroordelingsbulletins. Dit zijn afschriften van vonnissen op steekkaart of geautomatiseerd. Ze worden vernietigd na een termijn van twee jaar na het overlijden van betrokkene (min. rond. van 8 mei 1968 : B.S. 31.06.1968). Op 15 mei 1985 werd daaraan toegevoegd dat de documenten betreffende veroordelingen tot politiestrafen, welke in uitvoering van art. 619 van het Wetboek van Strafvordering, uitgewist worden na verloop van 5 jaar vanaf de dag van de rechterlijke eindbeslissing waarbij ze zijn uitgesproken, één jaar na de uitwissing dienen vernietigd te worden (B.S. 22.05.1985)³.
- register van de verstrekte getuigschriften van goed gedrag en zeden : vernietigen

specifiek i.v.m. de gevangenis

De meeste steden en sommige gemeenten beschikten in de 19de eeuw over een eigen "huis van bewaring" (maison d'arrêt) in de zin van één of meerdere politiecellen waarin een aangehoudene een korte tijd verbleef voor verdere ondervraging of overbrenging naar een rijksgevangenis. Naargelang de grootte van de gemeente kon het hier gaan van een klein "cachot" of "cipirage" tot een klein gevangenisgebouw (cf. Gents Rolleken). Bescheiden inzake gebouw en materiële inrichting : zie hoofdstuk 5. Openbare Werken en Ruimtelijke Ordening

³ Zie G. MARÉCHAL, *Bewaring en vernietiging*, deel I, p. 41.

Bescheiden inzake de werking :

- registers van opsluiting of rollen, met inschrijving van alle gevangenen. Was er vroeger slechts één gevangenisregister van opsluiting, recent werd dit gewijzigd en zijn er twee : een register voor administratieve opsluitingen in de politiecel, o.m. voor openbare dronkenschap of rustverstoring en een register voor gerechtelijke opsluiting bij tijdelijke aanhoudingen in opdracht tot terbeschikkingstelling uitgaande van de procureur des Konings. Elk register vermeldt per opsluiting de persoonlijke gegevens van de arrestant (naam, adres, ID-kaart), uur en reden van de opsluiting, de bezittingen die hem/haar ontnomen worden, de teruggave en de handtekening voor ontvangst (zie o.m. N.G.W. art. 174).
- onderrichtingen en verslagen
- betaalstaten en rekeningen
- onderhoudskosten
- genadeverzoeken
- voorwaardelijke invrijheidsstellingen
- overlijdens
- nalatenschappen
- jaarverslagen en algemene statistieken
- pro-deo's (kosteloze rechtsplegingen) : onderzoeken naar de solvabiliteit van de aanvrager.

Het meeste archief dateert uit de 19de eeuw en dient bewaard te blijven. Ook de actuele inschrijvingsregisters blijven bewaard.

Documentatie

- foto's, persknipsels en andere documentatie betreffende het eigen korpsleven : bewaren.

6.1.2. Landelijke politie

6.1.2.1. Veldwachter

De structuur van de landelijke politie werd in de wetgeving reeds vastgelegd op het einde van de 18de eeuw (decreet van 14.12.1789). Het ambt van veldwachter werd eerst aan de gemeenten aanbevolen (1791) en nadien verplicht door het decreet van 20 messidor III (20 juli 1795). In ons land werden deze wetten van kracht via de decreten van 14 december 1795 en van 9 juli 1803.

Artikel 51 van het Veldwetboek (wet van 07.10.1886, gewijzigd door de wet van 08.04.1969 : B.S. 25.06.1969) bepaalt dat elke plattelandsgemeente over één of meer veldwachters moet beschikken. Twee of meer aanpalende gemeenten met minder dan 5.000 inwoners kunnen gezamenlijk één veldwachter benoemen, mits toestemming van de gouverneur. Het is trouwens de provinciegouverneur die de veldwachter benoemd uit een lijst van twee kandidaten, voorgedragen door de gemeenteraad. De burgemeester mag een derde kandidaat aan deze lijst toevoegen. Ondanks zijn benoeming door de gouverneur is hij een gemeenteagent en maakt hij dus deel uit van het gemeentepersoneel. Aanwerving en benoeming worden thans geregeld bij K.B. van 27.10.1986 (zie hoger).

De veldwachter wordt aangesteld om in hun landelijke gemeente te waken over het behoud van de eigendommen, de oogsten en de veldvruchten (art. 52 Veldwetboek). Evenals de stedelijke politie bestaat zijn taak uit volgende aspecten :

- Als "agent van de administratieve politie" gaat hij, onder het gezag van de burgemeester, preventief optreden op het vlak van de uitvoering van de politiewetten en -reglementen, met het oog op de handhaving van de openbare orde en rust in de gemeente.
- Als "agent van de openbare macht" en als "officier van de gerechtelijke politie" gaat hij, onder toezicht van de procureur des Konings, repressief optreden. Zijn opdracht bestaat dan uit het opsporen van misdaden (tegen personen en/of eigendommen), wanbedrijven (tegen de veiligheid van de Staat, tegen de grondwettelijke rechten, tegen de openbare trouw, orde, veiligheid en zedelijkheid) en overtredingen (tegen land-en boseigendommen, jacht- en visvangstreglementen, nachtlawaai, enz.). Hij mag in dit kader bewijzen verzamelen, personen op heterdaad betrappen, getuigen dagvaarden, goederen in beslag nemen en de daders aan de rechtbank uitleveren. De door hem opgestelde p.v.'s dienen binnen de drie dagen overhandigd te worden aan de politiecommissaris of aan de burgemeester (art. 20 Strafwetboek).
- Naast zijn opdrachten van politionele aard kan de veldwachter, en in het belang van de gemeente in opdracht van de burgemeester, ook allerlei administratieve taken uitvoeren. De burgemeester kan hem sommige functies van bode toevertrouwen, alsook diverse controle- en toezichtsopdrachten of schrijfwerk. Deze activiteiten mogen zijn politionele taken echter niet in het gedrang brengen.

Indien er geen noodzaak bestaat voor de benoeming van een effectieve veldwachter met volledige dagtaak, dan laat de wet aan gemeenten met minder dan 1.000 inwoners toe de functie van "hulpveldwachter" in te stellen, na goedkeuring door de provinciegouverneur.

Deze hulpveldwachters oefenen dan gedurende een beperkte tijd de functie van effectieve veldwachter uit, met dezelfde rechten en verplichtingen (art. 55 bis Veldwetboek).

De provincieraad kan het gepast oordelen de veldwachters in brigaden in te delen (nu algemeen gebruikelijk). Aan het hoofd hiervan staat dan een veldbrigadier, die door de provinciegouverneur benoemd wordt onder de veldwachters en hulpveldwachters en werkt onder de leiding van de arrondissementscommissaris. Hij heeft dezelfde bevoegdheid als de veldwachter, maar nu over de veldwachters en kan deze verplichten binnen zijn ambtsgebied opsporingen te doen of op patrouille te gaan (art. 55 bis Veldwetboek). De huidige graden bij de landelijke politie (K.B. 13.10.1986) zijn : veldwachter, hoofdveldwachter en brigadecommissaris.

Tot bescherming van hun eigendommen, vruchten en gewassen kunnen particulieren en openbare instellingen "bijzondere veldwachters" in dienst nemen (art. 61 Veldwetboek). Deze privé-veldwachters kunnen slechts in dienst genomen worden mits toestemming van de provinciegouverneur, van de arrondissementscommissaris en van de procureur des Konings (wet 30.01.1924). Ze kunnen slechts benoemd worden na dat ze de eed hebben afgelegd in de handen van de vrederechter van het kanton. Ze kunnen eveneens de rang van officier van de gerechtelijke politie krijgen. Voor het opsporen en vaststellen van misdrijven worden ze dan met de veldwachters gelijkgesteld. Ze mogen met een geweer gewapend zijn.

Voor de bescheiden van de veldwachter verwijzen we naar de bijdrage over de stedelijke politie en haar bescheiden.

6.1.2.2. Boswachter en Visserijwachter

Volgens het Boswetboek (wet van 19.12.1854 : B.S. 22.12.1854) vallen onder het bosregime : alle bossen en aanpalende weilanden die eigendom zijn van de Staat, van gemeenten, wijken, openbare instellingen of gedeelde eigendommen (art. 1). Voor de bewaking van deze bossen benoemt de staat staatsboswachters en de gemeenteraad of de raad van beheer van de openbare instellingen een gemeentelijke of privé-boswachter (art. 7). Deze boswachters worden door de minister benoemd en dienen de eed af te leggen (art. 8 en 10).

Deze **boswachters** (van rijk, gemeente, openbare instelling of privé-persoon) kunnen zoals de veldwachters en eventueel in samenwerking met de veldwachters optreden, omdat ze eveneens officieren van de gerechtelijke politie zijn, en als dusdanig bevoegd om op hun grondgebied op te treden tegen wanbedrijven en overtredingen van de reglementen op de jacht (wet van 28.02.1882 en 04.04.1900) en het bosbeheer (art. 16 Strafwetboek; art. 12, 14 en 121 Boswetboek). De door de boswachters opgestelde P.V.'s, dienen ze binnen de drie dagen te

bezorgen aan de bewaarder, opziener of onderopziener bij het bosbeheer, die ze binnen de 8 dagen dient te overhandigen aan de procureur des Konings (art. 18 Strafwetboek). Ze moeten diegenen die ze op heterdaad betrapt hebben ter beschikking stellen van de procureur des Konings (art. 121 Boswetboek).

Naast de boswachters bestaan er ook **visserijwachters**. Volgens de wet van 1 juli 1954 (B.S. 29.07.1954) op de riviervisserij kan de houder van het visrecht in bevaarbare en vlotbare waterlopen, waarvan het onderhoud ten laste van de Staat of diens rechthebbenden komt, eigen visserijwachters benoemen (art. 31). Deze visserijwachters worden met boswachters gelijkgesteld en kunnen (na eedaflegging) eveneens als officieren van de gerechtelijke politie overtredingen vaststellen en verbaliseren (art. 32). De processen-verbaal van deze visserijwachters dienen gericht te worden naar de bevoegde ambtenaren van het openbaar ministerie, die de vervolging instellen.

Het archief betreffende gemeentebos- en visserijwachters is meestal zeer beperkt (briefwisseling, dienstrondenboek met aanduiding van de controles en vaststellingen). We opteren voor een zo volledig mogelijk behoud van dit archiefmateriaal. Eventuele dubbels van p.v.'s mogen vernietigd worden.

6.1.3. Hulppolitieagenten

De gemeenteoverheid kan hulppolitieagenten aanstellen voor het uitvoeren van beperkte opdrachten, ter ondersteuning van het bestaande korps. Deze personen worden individueel aangeworven en hebben voor hun prestaties recht op een financiële vergoeding. Binnen het kader van hun opdracht is de bevoegdheid van een lid van de gemeentelijke hulppolitie gelijk aan die van de gewone gemeentepolitie.

Voor de bescheiden verwijzen we naar de bijdrage over de stedelijke politie en haar bescheiden.

6.1.4. Andere gemeentelijke ordediensten

De gemeenteoverheid kon (vooral in de 19de eeuw) beroep doen op andere gemeentelijke ordediensten (garde communale, nachtwacht).

Dit hoofdzakelijk 19de eeuwse archief dient bewaard te worden.

N.B. Betrekkingen met de Rijkswacht

De rijkswacht (Gendarmerie Nationale, Koninklijke Marechaussée) behoort sedert de Franse tijd, evenals het leger, tot de nationale strijdkrachten. Als dusdanig valt zij niet onder de bevoegdheid van het gemeentebestuur. Wel diende de gemeente aanvankelijk gratis de nodig gebouwen ter beschikking te stellen voor het huisvesten van een rijkswachtkazerne. Het onderhoud van deze gebouwen viel ten laste van de provincie. Hierdoor bleven er in sommige gemeentearchieven enkele dossiers bewaard die hoofdzakelijk betrekking hebben op de kazernering van de rijkswacht. Ze moeten bewaard worden.

De burgemeester of zijn vervanger kan de hulp van de gewapende macht (rijksmacht, militaire overheid) rechtstreeks opvorderen bij oproer, kwaadwillige samenscholingen of ernstige en nakende bedreigingen van de openbare rust (art. 175 N.G.W.).

6.2. BRANDWEER

6.2.1. Inleiding

De brandbestrijding was in de middeleeuwen een collectieve taak. Er waren immers vele handen nodig om, met de toenmalige primitieve blusmiddelen, een brand binnen de perken te houden. Toen in de 17de eeuw de eerste brandspuiten op het toneel verschenen kwam hierin stilaan verandering. Het onderhoud en de bediening van de pompen en brandspuiten werd meestal toevertrouwd aan een bestaande vereniging (b.v. het pijndersambacht) of aan een nieuw op te richten groepering. De eigenlijke brandweerkorpsen ontstonden in de meeste steden en grote gemeenten in de loop van de 19de eeuw. Aanvankelijk werd nog vaak het eigen politiekorps voor de brandbestrijding ingeschakeld. In de tweede helft van de 19de eeuw ging men in bepaalde steden een gewapend brandweerkorps aan de Burgerwacht toevoegen. Dergelijke gewapende brandweerkorpsen werden, evenals de burgerwacht, op bepaalde ogenblikken dan ook ingeschakeld voor de handhaving van de openbare orde. Ze mochten enkel opgericht en ingericht worden mits goedkeuring van de gemeenteraad en van de Koning, die de officieren benoemt (K.B. 15.03.1935).

Deze gewapende of ongewapende, vrijwillige stedelijke en gemeentelijke brandweerkorpsen ressorteerden onrechtstreeks onder het ministerie van Binnenlandse Zaken. Ze dienden zich op vele terreinen dan ook te houden aan allerlei algemeen geldende reglementeringen.

De eerste, zeer summiere basiswetgeving op de brandpreventie dateert van 16/24 augustus 1790. De wettelijke verplichtingen op het vlak van de brandbestrijding en van de organisatie van een gemeentelijke brandweerdienst werden bepaald door het K.B. van 15 maart 1935. De inspectie van de gemeentelijke brandweerkorpsen werd geregeld bij K.B. van 7 december 1939 en nadien gewijzigd bij R.B. van 30 november 1947, bij M.B. van 10 maart 1954 en bij K.B. van 28 maart 1956. Het model-grondreglement (organiek reglement van het korps) werd

voorgeschreven bij K.B. van 3 juli 1936 en gewijzigd bij K.B. van 17 september 1937. Het inrichten van vakcursussen voor brandweerofficieren werd geregeld bij K.B. van 28 november 1938 en het R.B. van 15 maart 1949. Het K.B. van 8 november 1967 voorzag in een nieuwe organisatie bij de brandweer en schafte tevens het K.B. van 15 maart 1935 af. De korpsen werden ingedeeld in de categorieën X, Y, Z of C al naar gelang de grootte. Ook werden minimum voorschriften voor het materieel en de personeelsbezetting bepaald. Het K.B. van 6 mei 1971 vormde de basis voor de organieke reglementen van de verschillende brandweerkorpsen. Voor de aanwerving en de bevordering van de officieren werd een aparte reglementering uitgevaardigd, nl. het K.B. van 20 juli 1972. Ook de brandvoorkomingsmaatregelen werden duidelijk omschreven. Er zijn nu voorschriften voor ondernemingen met personeel, voor schouwspelzalen, voor ziekenhuizen, voor rustoorden, voor logiesverstrekkende bedrijven, voor dancings, enz.

6.2.2. Richtlijnen voor bewaring en vernietiging

6.2.2.1. Algemeen beheer, structuur en organisatie

- verordeningen en omzendbrieven : voor zover niet gepubliceerd, bewaren
- verslagen en/of register der beraadslagingen van de bestuursraad van het korps : bewaren
- jaarverslagen. Het opstellen van een jaarverslag gebeurt sedert de 19de eeuw. Sedert enkele jaren werden de te verstrekken gegevens, op vraag van het ministerie van Binnenlandse Zaken, voor het ganse land geuniformiseerd, door het bundelen van een reeks inlichtingen volgens een vast schema. Een exemplaar van elk jaarverslag dient elk jaar verstuurd te worden naar het ministerie van Binnenlandse Zaken, naar de provinciegouverneur, naar de brandweerinspectie en naar de burgemeester. Eén exemplaar dient ook in het gemeentearchief bewaard te blijven.
- overeenkomsten en verbintenissen met andere korpsen in intercommunaal verband : bewaren
- briefwisseling : zie hoofdstuk 7.2. Algemene categorieën
- basis-, grond- of korpsreglement : bewaren
- huishoudelijk reglement of reglement van inwendige orde : bewaren
- dienstorders : bewaren
- dienstvoorschriften : bewaren

6.2.2.2. Personeel

- stamboek, register waarin chronologisch alle indiensttredingen genoteerd worden : bewaren
- korpslijsten met de volledige samenstelling van het korps op een bepaald tijdstip : bewaren
- bescheiden inzake de mobilisatie 1939-40 : bewaren
- Voor de persoonsdossiers en de algemene dossiers aanwerving, ontslag, opleiding, bevordering, enz. : zie hoofdstuk 2. Personeel.

6.2.2.3. Infrastructuur en materieel

Zie hoofdstuk 5. Openbare Werken en Ruimtelijke Ordening (arsenaal of brandweerkazerne, materieel).

6.2.2.4. Financiële beheer

De boekhoudkundige stukken die hier voorkomen hebben slechts waarde als bewijsstukken voor de gemeentelijke rekendienst en de Ontvanger⁴. Ze mogen na een relatief korte bewaartijd (10 jaar) vernietigd worden, indien de rechtsgeldige documenten bij de gemeenteontvanger berusten.

6.2.2.5. Taakuitvoering

Brandbestrijding

- onderrichtingen : bewaren
- oefeningen, onderhoud en preventie
 - brandoefeningen
 - o bestrijdingsmethodes, werking en gebruik van het materieel : bewaren
 - o lijsten met de samenstelling van de oefenploegen : vernietigen
- nazicht en onderhoud van het materieel : vernietigen
- vrijhouden van watermonden : vernietigen; eventuele plans bewaren
- verslagen van preventieve onderzoeken in allerlei gebouwen (o.a. dancings) betreffende brandvoorkomingsmaatregelen en evacuatiemogelijkheden : maximum 30 jaar bewaren
- brandverslagen
 - aanwezigheidslijsten : vernietigen

⁴ Zie hoofdstuk Algemene categorieën.

- verslagboeken : bewaren
- losse brandverslagen, nu voorgedrukte formulieren (die in drievoud dienen ingevuld te worden voor de burgemeester, het ministerie van Binnenlandse Zaken en het eigen korps) met in 22 rubrieken allerlei gegevens over de aard van de brand. Enkel de verslagen van belangrijke branden bewaren, de rest mag na 10 jaar vernietigd worden.

Andere interventies

- onderrichtingen i.v.m. gasziekten, giftige gassen, toxische stoffen, reddingsdienst, enz. : in 1 exemplaar bewaren
-
- oefeningen en aanwezigheidslijsten : vernietigen
- interventieverslagen : cf. Brandverslagen
- ambulancediensten (bij de eventuele inschakeling van de diensten 900/100 in de brandweerdienst) :
 - boekhoudkundige bescheiden (facturen van prestaties) hebben slechts waarde als bewijsstukken voor de gemeentelijke rekendienst en de Ontvanger. Ze mogen na een relatief korte bewaartijd (10 jaar) vernietigd worden, indien de rechtsgeldige documenten bij de gemeenteontvanger berusten⁵.
 - de lijsten van beschikbare en verbruikte medicamenten : vernietigen
 - logboeken (per prestatie opgave van uur, bestemming en reden) : enkele specimen bewaren

Deze diensten zijn afhankelijk van het ministerie van Volksgezondheid. Ze kunnen ook door privé-personen verzekerd worden.

- ordediensten tijdens de Tweede Wereldoorlog, vooral in het kader van de passieve luchtbescherming als brandweerdienst en voor de uitvoering van andere vormen van dienstverlening of preventie (ontsmetting, opruiming) : bewaren.

Manifestaties

Deelname in korpsverband of met een delegatie aan :

- congressen (briefwisseling, verslagboeken, diploma's, enz.)
- jubileumvieringen (programma's verslagboeken, diploma's, enz.)
- feesten (opendeurdagen, teerfeesten), optochten, processies, ommegangen, enz.

⁵ Zie hoofdstuk Algemene categorieën.

- sportmanifestaties (voetbal, atletiek, schietwedstrijden, enz.) : briefwisseling, reglementen, affiches, programma's, uitslagen, enz.
- tombola's, geldinzamelingen, enz.

Als illustratie van het eigen korpsleven dient men dit materiaal zoveel mogelijk te bewaren.

6.2.2.6. Documentatie

foto's, persknipsels, diploma's, en andere documentatie betreffende het eigen korpsleven : bewaren.

6.3. SPECIALE WACHTEN (W.O. II)

6.3.1. Passieve Luchtbescherming (1934-1944)

6.3.1.1. Inleiding

Met het oog op de verwikkelingen in Duitsland, besloot de Belgische ministerraad op 17 februari 1934 over te gaan tot de oprichting van een nationale "Bond voor de bescherming der burgerlijke bevolking en inrichtingen tegen luchtaanvallen" (Bond voor luchtbescherming), onder de leiding van luitenant-generaal Termonia. Het ministerie van Landsverdediging werd belast met de uitgave van de brochure "Algemeene onderrichtingen betreffende de passieve bescherming der burgerlijke bevolking tegen luchtaanvallen" (Brussel, M.G.I., 1934, 48 blz.). In augustus van hetzelfde jaar begon het ministerie bij de gemeenten aan te dringen om over te gaan tot de oprichting van de plaatselijke comité's van de Bond voor Luchtbescherming. Deze kregen de opdracht zoveel mogelijk propaganda te maken, geld in te zamelen en vrijwilligers aan te werven en op te leiden.

In 1938 stelde de regering 600 miljoen frank ter beschikking voor de inrichting van het grondgebied tegen luchtaanvallen (wet van 27.12.1938). Het K.B. van 20 mei 1939 (B.S. 01.06.1939) voorzag in de oprichting van een "territoriale burgerlijke dienst voor de passieve luchtbescherming". Het K.B. van 29 juli 1939 (B.S. 21/28.08.1939) regelde uiteindelijk de inrichting op nationaal, regionaal en plaatselijk vlak van de "Passieve Luchtbescherming" (P.L.B.) en van de "Territoriale Burgerlijke Wacht" (T.B.W.).

De doorstroming van de ministeriële besluiten (ministerie van Landsverdediging) in verband met de T.B.W. gebeurde vanuit het Algemeen Commissariaat van de P.L.B., via de provinciegouverneurs naar de burgemeesters, die op gemeentelijk vlak de

hoofdverantwoordelijkheid droegen voor de inrichting en de werking van een plaatselijke directie P.L.B. en een dienst T.B.W.

De plaatselijke directie van de passieve luchtbescherming diende te bestaan uit :

- een directeur (benoemd door de gouverneur op voordracht van de burgemeester)
- de commandant van de territoriale burgerlijke wacht (adjunct-directeur)
- de hoofden van alle betrokken gemeentediensten, eventueel aangevuld vanuit de territoriale burgerlijke wacht voor de in vreedstijd niet bestaande diensten
- een administratieve dienst, belast met het beheer van het materieel.

Op basis van het in dienst zijnde gemeentepersoneel (indien nodig aangevuld met leden van de T.B.W.), was de plaatselijke directie verantwoordelijk voor de oprichting en de werking van volgende diensten voor de Passieve Luchtbescherming :

1. Dienst Speciaal Personeel (uitkijkers, alarmseingever, estafetten, telefonisten)
2. Bewakings- en politiedienst (plaatselijke politie, aangevuld met hulppolitie van de T.B.W. voor het handhaven van orde en veiligheid. Deze laatste waren steeds in uniform, doch ongewapend).
3. Brandweerdienst
4. Dienst voor wegenwerken en opruiming (water, gas, elektriciteit)
5. Dienst voor hulpverlening aan gekwetsten (samenwerkend met de plaatselijke afdeling van het Rode Kruis)
6. Opsporings- en ontsmettingsdienst (o.a. tegen gasaanvallen)
7. Vervoer- en bevoorradingsdienst
8. Dienst van het beschermingspersoneel (raadgeving aan de bevolking op het vlak van P.L.B.).

Het aantal effectieven voor deze diensten werd per duizend inwoners voor gemeenten met minder dan 5.000 inwoners vastgesteld op 20 tot 25 personen, voor gemeenten met 5.000 tot 50.000 inwoners op 10 tot 15 personen, en voor gemeenten met meer dan 50.000 inwoners op 5 tot 10 personen.

Om zowel in vreedstijd als in periode van mobilisatie deze diensten te kunnen verstrekken met opgeleid en van aanvullend materieel voorzien personeel, werd in elke gemeente een territoriale burgerlijke wacht opgericht, onder de leiding van een commandant en goed gestructureerd met een aantal graden en specialisaties, op basis van de gewenste dienstverlening. Elke burger kon lid worden van deze territoriale burgerlijke wacht, indien men bij mobilisatie vrijgesteld was van militaire verplichtingen. Door hun dienstneming bij de

T.B.W. waren de leden verder vrijgesteld van alle opeisingen van personen (wet van 05.03.1935 en K.B. van 02.02.1938). De aanwerving gebeurde op vrijwillige basis, mits men Belg was, vrij van militaire dienst en 20 tot 55 jaar oud. De afgesloten dienstverbintenis was geldig voor een periode van 5 jaar en beperkte in vredestijd de prestaties per persoon en per jaar tot maximum 60 uur. De leden droegen een uniform of een werkpak (met onderscheidingstekens) en waren onderworpen aan een tuchtreglement. Ook vrouwelijk personeel kon, overeenkomstig de behoeften, aangeworven worden. Indien er zich, voor de goede werking van de P.L.B., te weinig vrijwilligers kwamen aanmelden, dan diende men op bevel van de minister een werfreserve van opgeëiste burgers (25 tot 55 jaar oud) aan te leggen. Volgens de behoeften, werden de leden van deze werfreserve per leeftijdscategorie ingelijfd bij de effectieven van de territoriale burgerlijke wacht. Voor het opstarten van de organisatie van bepaalde diensten mocht men beroep doen op het Rode Kruis en op de Nationale Padvindersbond.

6.3.1.2. Richtlijnen voor bewaring en vernietiging

Algemene werking

- briefwisseling en omzendbrieven : bewaren
- dienstorders : bewaren
- verslagen : bewaren
- boekhouding voor zover niet opgenomen in de gewone gemeentelijke boekhouding : bewaren

Beschermingsplan

- Het beschermingsplan is het algemeen plan voor de passieve luchtbescherming van het grondgebied van een gemeente. Het bevat de verdeling van het grondgebied, de werking van het alarmstelsel, een evacuatieplan en allerlei te treffen schikkingen voor de organisatie van de diensten, het gebruik van en de bevoorrading met materieel, de hulpverlening aan de bevolking, enz. Eén exemplaar van dit belangrijke plan werd ook bezorgd aan de provinciale directie van de P.L.B. Bewaren.

Dienstneming

- dienstnemingsbulletins (inlichtingsstaten per wachter, waarvan 1 exemplaar bestemd was voor de provinciale directie P.L.B.) : bewaren
- maandelijks staten (alfabetisch) van de vrijwillige dienstnemingen : bewaren
- persoonlijk dossier per wachter : bewaren. Bij het bestaan van volledige lijsten, kan men zich evenwel beperken tot het bewaren van enkele voorbeelden van dergelijke dossiers.

-

Opleiding

- syllabi van de lessen of curcussen P.L.B., handelend over algemene P.L.B., hulppolitie van de T.B.W., uitkijkers en beschermingsagenten, ontsmetting, hulpverlening aan gekwetsen, enz. in één exemplaar bewaren
- lijsten van de diverse lessenreeksen P.L.B. : bewaren
- aanwezigheids- en afwezigheidslijsten van de lessen en oefeningen P.L.B. : enkele voorbeelden bewaren

Tucht

- staten met de beslissingen van de Burgerlijke Herzieningsraad : bewaren

Ledenlijsten

- ledenlijsten (effectieven en reserven) van de plaatselijke afdeling van de Bond voor luchtbescherming (1934-1939) : bewaren
- algemene ledenlijsten van de dienst P.L.B. : bewaren
- lijsten van de gegradueerden van de dienst P.L.B. : bewaren
- lijsten van de effectieven (per dienst, per post, per dag) : bewaren

Materieel

- inventarislijsten van het materiaal/materieel dat beschikbaar was voor diverse diensten van de P.L.B. (b.v. hulpapotheken, gasmaskers, vervoermiddelen, enz.) : bewaren

Schuilplaatsen

- lijst van alle openbare en privé-schuilplaatsen, eventueel met plans : bewaren. Op deze lijst komen alle kelders en andere schuilplaatsen (b.v. bestaande bastions, redoutes, enz.) voor met hun respectievelijke oppervlakte en het aantal personen die ze kunnen onderdak verlenen bij luchtalarm. Op basis van deze lijst werd onder de bevolking (per gezin) een Passieve Luchtbeschermingskaart verspreid, met de aanduiding waar het gezin bij luchtalarm diende te gaan schuilen.
- dossiers in verband met het aanleggen van schuilplaatsen en -loopgrachten (briefwisseling, plannen, offertes, enz.) : bewaren.

6.3.2. Speciale Wacht of Hulpwacht (1940-1944)

6.3.2.1. Inleiding

Op gemeentelijk vlak diende men tijdens de Tweede Wereldoorlog, op bevel van de bezettende overheid, speciale bewakingsdiensten op te richten. Deze wachten vervingen in zekere zin de Territoriale Burgerlijke Wacht, waarvan de leden meestal slechts in dienst bleven tot het begin van de bezetting. Voor de samenstelling van de lijsten van personen die voor deze speciale wachten in aanmerking kwamen, steunde men zich op het K.B. van 1 februari 1938 (Burgerlijke Opeisingen). De opvordering van de wachters gebeurde meestal via de Kreiskommandatur.

De Speciale Wacht of Hulpwacht situeert zich tijdens de Tweede Wereldoorlog op hetzelfde plan als de Boerenwacht, alleen kregen deze laatsten geen financiële vergoeding voor hun werk. De leden van de Speciale Wacht (Hulpwacht) kregen het statuut van tijdelijke hulppolitieagenten. Ze werden benoemd door de gemeenteraad, waren onderworpen aan hetzelfde tuchtreglement als de gemeentepolitie en kregen voor hun prestaties een wedde (bv. in 1940 : 200 fr./werkweek van 48 uur). Ze werkten steeds in een ploegenstelsel en stonden's nachts onder toezicht van een politieagent in uniform (bewapend). De hulpwachters droegen een speciale armband en waren slechts gewapend met een knuppel.

Naargelang het te bewaken doelwit, kreeg de speciale wacht een andere benaming. Zo sprak men van de spoorwegwacht (verhinderen van sabotagedaden aan de spoorlijnen), de telefoonwacht (bewaking van vooral ondergrondse telefoonkabels), de brugwacht, de torenwacht, de saswacht, enz.

6.3.2.2. Richtlijnen voor bewaring en vernietiging

Briefwisseling en omzendbrieven : bewaren

Lijsten

- lijsten van de mannelijke inwoners die voor speciale wachten in aanmerking kwamen : bewaren
- wachtlijsten (effectieven en reserven) die dagelijks opgesteld werden, met de namen van de wachters : bewaren
- ploeglijsten (effectieven en reserven) die dagelijks per specifieke wacht (per sectie, per post, per 8 uur) werden opgesteld : bewaren.

6.3.3. Boerenwacht (1941-1944)

6.3.3.1. Inleiding

De Boerenwacht werd opgericht bij besluit van 24 juni 1941 (B.S. 26.06.1941). Haar opdracht werd omschreven als "de bewaking van den veestapel, van de landelijke goederen en de

vruchten van den grond". Inrichting en leiding werden toevertrouwd aan de Nationale Landbouw- en Voedingscorporatie (N.L.V.C.). Voor de uitoefening van haar politionele opdracht stond de Boerenwacht, als georganiseerd vrijwilligerskorps, in elke gemeente onder het gezag van de burgemeester.

Indien het aantal vrijwillige leden niet opliep tot 1 man per 10 hektare, dan moest de burgemeester, volgens het besluit van 4 augustus 1941 (B.S. 09.08.1941), mannelijke ingezetenen opvorderen op verzoek van de Algemene Overste. De voorschriften voor deze opeisingen verschenen in de vorm van een omzendbrief van 18.08.1941 in het Staatsblad van 18/19 augustus 1941. Ten gevolge van deze omzendbrief diende de gemeenteoverheid lijsten op te stellen, enerzijds met de namen van de opgeëisten en hun prestaties en anderzijds met de namen van de van prestaties vrijgestelden met de reden van hun vrijstelling. De opeisingen gebeurden door de burgemeester, op basis van de door hem opgegeven lijsten. De leden van de Boerenwacht werden voor hun prestaties niet vergoed.

De bevoegdheden van de Boerenwachter werden nader omschreven in de omzendbrief (van de secretaris-generaal) van 27 juni 1941 (B.S. 02.07.1941) :

- de leden van de Boerenwacht zijn geen ambtenaren van de gemeentepolitie, ze leggen geen eed af en zijn niet bevoegd om processen-verbaal op te stellen;
- ze dienen de overtredders, die op heterdaad betrapt worden, bij de politieoverheid te brengen; ze worden dan als getuigen aanhoord;
- de leden mogen niet gewapend zijn. Toen de toestand vanaf 1942 verslechterde, mochten de wachters's nachts gewapend zijn met knuppels of matrakken. Uitzonderlijk werden ze gewapend met jachtgeweren;
- hun werkzaamheden worden door de burgemeester geregeld in overleg met de gemeenteoverste.

Betreffende de samenwerking met de rijkswacht, werd door de omzendbrief van 10 mei 1942 bepaald dat het grondgebied op dezelfde manier ingedeeld werd voor de Boerenwacht als voor de rijkswacht. Om de 14 dagen was er een vergadering, waarop de gewestoverste van de Boerenwacht, de burgemeesters (of afgevaardigden) en een vertegenwoordiger van de rijkswacht uitgenodigd werden. De door de leden van de Boerenwacht vastgestelde inbreuken, dienden ze de volgende ochtend aan de rijkswacht te melden.

Om de taak van de Boerenwacht te vergemakkelijken verbood men de toegang tot de velden tussen zonsondergang en zonsopgang (besluit van 15 juli 1942 B.S. 18.07.1942). Het verbod was niet toepasselijk voor de uitbater, zijn familie en werklieden. Andere afwijkingen konden slechts schriftelijk door de burgemeester verleend worden.

De Boerenwacht kon vergeleken worden met de gemeentelijke hulppolitie, alhoewel zij voor haar diensten geen recht had op een financiële vergoeding. De leiding in de gemeente was in handen van de gemeenteoverste. Hij stelde de wachtrou op, verwittigde de wachter, zorgde voor de nachtbewijzen (Nachtschein), de lampen en de andere uitrusting. De controle op de wachten kon uitgeoefend worden door de rijkswacht, de veldwachters en de oversten van de Boerenwacht. Hiervoor dienden de trosoversten in het bezit te zijn van een controleboekje, dat hen iedere avond werd overhandigd door de wijkoverste aan wie ze het na de wachtronde dienden terug te bezorgen. De gemeenteoverste maakte elke week een verslag van de prestaties van de voorbije week en stelde dan een nieuwe wachtrou op voor de volgende week. In principe waren er in elke wijk twee patrouilles per nacht (tussen 22 u. en 05 u.). Op gemeentelijk vlak bestond de hiërarchie van de Boerenwacht uit een gemeenteoverste, wijkoversten en trosoversten (leiders van de patrouilles van minimum 3 man).

Alhoewel de Boerenwacht oorspronkelijk alleen bedoeld was voor het bewaken van veestapel en veldvruchten wanneer deze zich in de wei of op het veld bevonden (om diefstal ten gevolge van de heersende schaarste tegen te gaan), dan zou de Boerenwacht vanaf 1 november 1942 ook evolueren naar een permanente gemeentelijke wacht door het invoeren van de Winterwacht. Ook tijdens de wintermaanden dienden de bewakingsopdrachten verder uitgevoerd te worden, ditmaal ter "bewaking van den veestapel, van de landeigendommen, de veldvruchten en de vruchten van den grond, tegen diefstal en brandgevaar".

Er werden ook gemeentelijke kassen voor de Boerenwacht ingericht. Deze kassen werden gespijsd met vrijwillige bijdragen, inkomsten van feesten, bijdragen van vrijgestelden, bewakingsgelden (cf. omzendbrief van 17 maart 1942 betreffende de aardappelcontractanten), enz. De gelden dienden op een postrekening gestort te worden en mochten alleen aan de plaatselijke wachters en hun afdeling ten goede komen. Van deze kas diende men een "boek van ontvangsten en uitgaven" bij te houden, die ten allen tijde door de arrondissementsoverste mocht geraadpleegd worden.

6.3.3.2. Richtlijnen voor bewaring en vernietiging

- Briefwisseling en omzendbrieven : bewaren
- Lijsten
- lijsten van alle mannelijke inwoners die voor de Boerenwacht in aanmerking kwamen : bewaren
- lijsten van alle landbouwers per wijk : bewaren
- lijsten van de van dienst vrijgestelden met de motivatie van hun vrijstelling : bewaren
- ploeglijsten (effectieven en reserven) van de wachters (vrijwilligers en opgeëisten)

- met hun prestaties per wijk en per maand : bewaren
 - dagelijkse lijsten (wachtrol) van de wachtronden : bewaren
 - Controle- of wijkboekjes : enkele exemplaren bewaren
 - Verslagen
 - patrouilleverslagen, die dagelijks door de trosoversten dienden opgesteld te worden : bewaren
 - weekverslagen, die door de gemeenteoverste opgesteld werden en waarvan het origineel naar de arrondissementsoverste diende verstuurd te worden (wachters, wachtwegen, patrouilles, uurschema, enz.) : bewaren
 - inlichtingsbladen, die door elke overste opgesteld werden wanneer er zich speciale gebeurtenissen hadden voorgedaan : bewaren
 - verslagen en rapporten door de wachters opgesteld om bepaalde voorvallen te melden aan de gemeenteoverheid : bewaren
 - Boek van ontvangsten en uitgaven van de gemeentelijke kas van de Boerenwacht : bewaren
 - Dienstreglementen opgesteld per wachtpost, met aanduiding van het aantal wachters, de vaste uurregeling en een taakomschrijving : bewaren
 - Wachtboeken gebruikt bij de spoorwegwacht. Ze bevatten dagelijkse aanduidingen over de ploegen en hun samenstelling en dienden - op aanvraag - aan de stationschef of zijn plaatsvervanger ter controle voorgelegd te worden : bewaren
 - Opeisings- en oproepingsbevelen : enkele exemplaren bewaren
- N.B. Nummers van het maandelijks tijdschrift "Boerenwacht", verschijnend vanaf juli 1941 : bewaren.

DEEL 2
-
SELECTIELIJST

TOELICHTING BIJ HET GEBRUIK¹**TOEPASSING**

In de hoofdstukken 8-12 worden alle bescheiden die tot nu besproken werden, opgesomd met de vermelding van hun uiteindelijke bestemming : bewaren of vernietigen. Wie meer wil weten over de inhoud van de bescheiden, hun onderlinge samenhang, wetgeving en verantwoording van de genomen beslissing, raadplege de hoofdstukken 2 tot en met 6.

Onderhavige bewarings- en vernietigingslijsten zijn - zoals deze in deel I² - opgesteld in uitvoering van de archiefwet. Artikel 5 van deze wet van 24 juni 1955 (B.S. 12.08.1955) maakt immers het vernietigen van o.m. gemeentebescheiden slechts mogelijk mits toestemming van de algemene rijksarchivaris of diens gemachtigden. De lijsten hebben uitsluitend betrekking op gemeentebescheiden en mogen niet toegepast worden op bescheiden van een hoger niveau zoals arrondissement, provincie of ministerie. Voor reeksen die op meerdere niveaus voorkomen, is immers geopteerd ze op het ene en niet op het andere niveau te bewaren en vice versa. Wel kunnen de voorschriften voor bescheiden inzake financiën, (openbare) werken en personeel ook toegepast worden op de gelijkaardige bescheiden van het O.C.M.W.

Wat betekenen de termen bewaren, vernietigen, schonen in de volgende lijsten ?

De term bewaren betekent bestendig, permanent bewaren; ook na het verval van hun administratief belang blijven deze bescheiden dus behouden.

De bewaringsvoorschriften gelden ongeacht de drager waarop de informatie voorkomt. Het is immers de informatie die beoordeeld wordt. Of die informatie nu op de klassieke drager, papier, of op niet-conventionele drager zoals magnetische band, schijf, microfilm, microfiche, etc. voorkomt, speelt geen rol. Bij informatie op niet-conventionele drager zal men er zorg voor dragen dat die leesbaar blijft. De bewaring van aangepaste leesapparatuur is dus noodzakelijk.

Bescheiden van na 1945 die als voor vernietiging in aanmerking komend zijn aangeduid, kunnen onder de verantwoordelijkheid van de gemeentearchivaris - bij ontstentenis onder de verantwoordelijkheid van het C.B.S. - vernietigd worden. **DE TOELATING TE**

¹ Gepubliceerd in: MARÉCHAL, Griet. *Bewaring en vernietiging van gemeentearchieven Richtlijn en advies. Deel 2*. Brussel, 1990, p. 92-94.

² G. MARÉCHAL, *Bewaring en vernietiging van gemeentearchieven. Richtlijn en advies*. Deel I, *Miscellanea Archivistica*, XLI, Brussel ARA, 1986.

VERNIETIGEN GELDT ENKEL VOOR BESCHIEDEN VAN NA 1945. De toelating van de algemene rijksarchivaris of zijn gemachtigden blijft noodzakelijk voor het vernietigen van bescheiden ouder dan 1946.

Het advies te vernietigen houdt geen verplichting tot vernietigen in. Het spreekt evenwel vanzelf dat bij de huidige aangroei, de vernietiging van de daarvoor in aanmerking komende bescheiden een noodzakelijke voorwaarde is om niet alleen de bewaring van het waardevolle mogelijk te maken, maar ook het overzicht ervan te behouden en de toegankelijkheid te verzekeren. Door regelmatig te vernietigen voorkomt men o.m. plaatsgebrek en onnodige investeringen³. Het is even vanzelfsprekend dat vernietigen slechts na verval van het administratief belang gebeurt.

Voor de (administratieve) bewaartermijnen van de voor vernietiging in aanmerking komende bescheiden, die in dit deel behandeld worden, bestaan zo goed als geen wettelijke voorschriften noch reglementeringen. De administratieve bewaartermijnen die opgegeven worden, zijn deze die ofwel in de praktijk van meerdere gemeenten hebben uitgewezen voldoende te zijn, ofwel logisch zijn, d.w.z. na verval van het administratief belang. Stukken ingekomen of opgemaakt ter voorbereiding van verslagen verliezen b.v. hun administratief belang na de goedkeuring van deze verslagen. Dossiers inzake gebouwen behouden hun administratief belang zolang de gebouwen bestaan (voor dit laatste zie de hoofdstukken 5 en 11 betreffende Openbare Werken).

Indien enkel vernietigen staat aangegeven, betekent dit dat de algemene rijksarchivaris van oordeel is dat de bescheiden op termijn voor vernietiging in aanmerking komen. Het is aan de gemeente om die termijn te bepalen.

Voor de vernietiging van bescheiden die niet in de lijsten voorkomen is ook de toelating van de algemene rijksarchivaris noodzakelijk.

Schonen is een activiteit die op elk dossier moet uitgevoerd worden, en ten laatste op het ogenblik dat het dossier overgebracht wordt naar het statisch archief. Schonen is al het overbodige materiaal, alle bescheiden met slechts tijdelijk of zonder belang, verwijderen. Zo kunnen alle overbodige kopies, dubbels of meervoudige exemplaren van circulaires, bestekken, kladontwerpen, blanco formulieren verwijderd worden. Daar schonen een vanzelfsprekende activiteit is, wordt dit in de lijsten niet telkens herhaald. Wanneer dit toch expliciet gebeurt, is dit omdat stukken van beperkte waarde moeten verwijderd worden.

³ G. MARÉCHAL, *Gemeentearchief : om beter te bewaren verantwoord vernietigen een noodzaak*, in : Gemeentekrediet van België, nr. 166, okt. 1988, p. 37-49.

6. OPENBARE VEILIGHEID EN INWENDIGE ORDEHANDHAVING¹

6.1. GEMEENTEPOLITIE

De richtlijnen die hieronder geformuleerd worden gelden zowel voor de bescheiden van de stedelijke en de landelijke gemeentepolitie, met name de veldwachters, als van de hulppolitieagenten.

Algemeen beheer, structuur en organisatie

- Omzendbrieven en onderrichtingen van de hogere overheid : voor zover niet gepubliceerd, bewaren.
- Algemene en specifieke verordeningen : bewaren.
- Statistieken en overzichten van werkzaamheden : bewaren.
- Algemene jaarlijkse vragenlijst van het parket, met een overzicht van het personeel, het materieel en de werking : bewaren.
- (eventueel) Samenwerkingsstructuren met andere veiligheidsdiensten.
- Verslagen van officieren en inspecteurs : bewaren.
- Dienstorders, -voorschriften : bewaren.
- Briefwisseling : zie hoofdstuk Algemene categorieën.
- Kader, organieke- en korpsreglementen : bewaren.

Personeel

- Korpslijsten met de volledige samenstelling van het korps op een bepaald tijdstip : bewaren.
- Algemene dossiers inzake tijdelijk politiepersoneel of hulppolitie : bewaren.
- Voor de personeelsdossiers en de algemene dossiers aanwerving, ontslag, opleiding, bevordering, onderscheidingen, ongevallen enz. zie hoofdstuk 5. Personeel.

Infrastructuur en materieel

Voor de bescheiden inzake het gebouw en de materiële inrichting zie hoofdstuk 8. Openbare Werken en Ruimtelijke Ordening.

Financieel beheer

- Begrotingsvoorstellen die ook voorkomen op het secretariaat : 10 jaar bewaren.

¹ Gepubliceerd in: MARÉCHAL, Griet. *Bewaring en vernietiging van gemeentearchieven Richtlijn en advies*, Brussel, 1990, p. 100-108.

- Boekhoudkundige bewijsstukken : voor zover ze niet als verantwoordingsstukken bij de rekeningen worden beschouwd 10 jaar bewaren².
- Formulieren met boetezegels van de onmiddellijke inning voor verkeersovertredingen : 10 jaar bewaren.

Taakuitvoering en -opvolging

- Oproepen 906/101 : vernietigen.
- Dagstaten (werkprestaties) : enkele exemplaren als voorbeeld bewaren.
- Zak- en dienstboekjes : idem.
- Register van de dagelijkse dienstronden : idem.
- Dagelijkse verslagboeken van de uitgevoerde opdrachten en de gedane vaststellingen : idem.
- Registers tot inschrijving in extenso van de opgestelde processen-verbaal : na 10 jaar 1 jaar op 10 jaar bewaren.
- Processen-verbaal in de vorm van losse formulieren : enkele exemplaren als voorbeeld bewaren.
- Registers voor neerlegging van klachten en aangifte van diefstallen : idem.
- Registers van de gevonden en verloren voorwerpen : idem.
- Onderhoorboeken of verhoorbladen : idem.

Opdrachten van administratieve politie m.b.t. de openbare veiligheid

- Specifieke besluiten, overzichten en geschoonde dossiers i.v.m. de brandveiligheid van de woningen en andere ramp- en ongevallenbestrijding waarbij de brandweer niet is betrokken : bewaren.
- Idem i.v.m. de veiligheid van de woningen en gebouwen : bewaren.

specifiek i.v.m. verkeer

- Registers van afgeleverde leervergunningen - nu voorlopige rijbewijzen - en rijbewijzen : vernietigen.
- Registers van oplegging van stuurverbod : vernietigen.
- Aangiften van voertuigen met eigen beweegkracht
 - tot en met 1950 : bewaren
 - van na 1950 : vernietigen.
- Maandelijks borderellen van de verkeersongevallen voor het N.I.S. : vernietigen.
- Vaststellingen van verkeersongevallen : vernietigen.

specifiek i.v.m. geesteszieken

² Zie hoofdstuk Algemene categorieën.

- Inschrijvingsregister : bewaren.
- Dossiers met de beslissingen van het schepencollege : bewaren.

specifiek i.v.m. reizigers en logementshuizen

- Register tot inschrijving van hotels, herbergen, gemeubelde huizen en appartementen of andere logementinrichtingen in de gemeente : bewaren.
- Inlichtingsbulletins : vernietigen.

Opdrachten van administratieve politie m.b.t. de openbare orde

- Dossiers met aanvragen, vergunningen en andere bescheiden betreffende onder meer de hierna volgende onderwerpen moeten na schoning bewaard worden :
 - drankgelegenheden (lijsten van de herbergen, controle op het houden van dienststers, de sluitingsuren en de verkochte dranken, uitbatingsvergunningen en moraliteitsattesten)
 - openbare vertoningen en vermakelijkheden (markten, kermissen en feesten, concerten, muziek- en cabaretvoorstellingen, dancings, cinema's (o.a. de registers van de plaatselijke filmcontrole), carnaval, lunaparken, speeltuinen, sport- en spelwedstrijden)
 - manifestaties (vergaderingen, meetings, optochten, betogingen, stakingen, stoeten, processies, samenscholingen, vlaggen en kentekens)
 - pers, propaganda, publiciteit (verkoop van dagbladen, enz., perskaart, opschriften op gebouwen en op de openbare weg, publiciteitsborden en karavanen, aanplakken, uitdelen aan het publiek op de openbare weg van pamfletten met propaganda of publiciteit)
 - handel en geldinzamelingen (leurhandel of ambulante handel (leurkaarten), inzamelingen, tombola's, (toezicht op) maten en gewichten, (reglementering en toezicht op) markten, veilingen, enz.)
 - dierenpolitie (dierenbescherming, -mishandeling, dolende dieren, schuthokken), bezitters van honden, bezitters van reisduiven (aanvragen, machtigingen en stamregister tot het houden van reisduiven), jacht en visvangst (vergunningen), kleindierenkweek (o.a. bijenkorven)
 - geluidshinder (klokken, dieren, luidsprekers, alarmapparaten, vuurwerk, serenades, enz.)
 - wapenbezit (machtigingen en immatriculatie : register en steekkaarten)
 - opeisingen (burgerlijke opeisingen in vreedstijd en opeisingen door de burgemeester van burgerwacht, rijkswacht of leger).

Opdrachten van administratieve politie m.b.t. de openbare zedelijkheid

- Dossiers inzake prostitutie, verboden spelen, dronkenschap, druggebruik, verboden publikaties en bedelarij : na schoning bewaren.

N.B. I.v.m. de openbare gezondheid, hygiëne en huisvesting zie de hoofdstukken 7. Openbare Gezondheid en Milieubeheer en 8. Openbare Werken en Ruimtelijke Ordening.

Opdrachten van gerechtelijke politie

- Register van inkomende gerechtelijke briefwisseling : bewaren.
- Omzendbrieven van de Procureur des Konings bij het Hof van Beroep en van de Procureur des Konings : vernietigen.
- Ontvangstbewijzen van deurwaardersexploten : 10 jaar bewaren.
- Signalementsbladen, inschrijvingsregister van centrale signalementsbladen, geseinde vreemdelingen, opsporingsberichten, telexberichten : vernietigen.
- Gemeentelijk strafregister en veroordelingsbulletins : 2 jaar na het overlijden van betrokkene vernietigen.
- Stukken betreffende veroordelingen tot politiestrafen die uitgewist worden vijf jaar na de uitspraak van de rechter : 1 jaar na de uitwissing vernietigen³.
- Register van de verstrekte getuigschriften van goed gedrag en zeden : vernietigen.

specifiek i.v.m. de gevangenis

- Registers van opsluiting in de gevangenis of politiecel : bewaren.
- N.B. Andere bescheiden dateren meestal uit de 19de eeuw (zie hoofdstuk 3.1.1.) en dienen bewaard te blijven.

Voor de bescheiden inzake het gebouw en de materiële inrichting zie hoofdstuk 8. Openbare Werken en Ruimtelijke Ordening.

Documentatie

- Foto's, persknipsels en andere documentatie betreffende het eigen korpsleven : bewaren.

N.B. Gemeentelijke bos- en visserijwachters

- Briefwisseling : bewaren.
- Dienstrondenboek : bewaren.
- Dubbels van p.v.'s : vernietigen.

³ Zie G. MARÉCHAL, *Bewaring en vernietiging*, deel I, p. 41.

6.2. BRANDWEER

Algemeen beheer, structuur en organisatie

- Verordeningen en omzendbrieven : voor zover niet gepubliceerd, bewaren.
- Verslagen en/of register der beraadslagingen van de bestuursraad van het korps : bewaren.
- Jaarverslagen : bewaren.
- Overeenkomsten en verbintenissen met andere korpsen in intercommunaal verband : bewaren.
- Briefwisseling : zie hoofdstuk Algemene categorieën.
- Basis-, grond- of korpsreglement : bewaren.
- Huishoudelijk reglement of reglement van inwendige orde : bewaren.
- Dienstorders : bewaren.
- Dienstvoorschriften : bewaren.

Personeel

- Stamboek : bewaren.
- Korpslijsten : bewaren.
- Bescheiden inzake de mobilisatie 1939-40 : bewaren.
- Voor de personeelsdossiers en de algemene dossiers aanwerving, ontslag, opleiding, bevordering, enz. zie hoofdstuk 5. Personeel.

Infrastructuur en materieel

- Voor de bescheiden inzake arsenaal of brandweerkazerne en materieel zie hoofdstuk 8. Openbare Werken en Ruimtelijke Ordening.

Financieel beheer

- Boekhoudkundige bewijsstukken : voor zover ze niet als verantwoordingsstukken bij de rekeningen worden beschouwd 10 jaar bewaren⁴.

Taakuitvoering

Brandbestrijding

- Onderrichtingen : bewaren.
- Brandoefeningen
 - Bestrijdingsmethodes, werking en gebruik van het materieel : bewaren.

⁴ Zie hoofdstuk Algemene categorieën.

- Lijsten met de samenstelling van de oefenploegen : vernietigen.
- Onderhoud
 - Nazicht en onderhoud van het materieel : vernietigen.
 - Vrijhouden van watermonden : vernietigen; eventuele plans bewaren.
- Verslagen van preventieve onderzoeken : maximum 30 jaar bewaren.
- Brandverslagen
 - Aanwezigheidslijsten : vernietigen.
 - Verslagboeken : bewaren.
 - Losse brandverslagen
 - o van belangrijke branden : bewaren
 - o overige : 10 jaar bewaren.

Andere interventies

- Onderrichtingen i.v.m. gasziekten, giftige gassen, toxische stoffen, reddingsdienst, enz. : 1 exemplaar bewaren.
- Oefeningen en aanwezigheidslijsten : vernietigen.
- Interventieverlagen : behandelen zoals de brandverslagen
- Ambulancediensten (bij de eventuele inschakeling van de diensten 900/101 in de brandweerdienst)
- Facturen van prestaties : voor zover ze niet als verantwoordingsstukken bij de rekeningen worden beschouwd 10 jaar bewaren⁵.
- De lijsten van beschikbare en verbruikte medicamenten : vernietigen.
- Logboeken (per prestatie opgave van uur, bestemming en reden) : enkele exemplaren als voorbeeld bewaren.
- Bescheiden inzake ordediensten tijdens de Tweede Wereldoorlog : bewaren.

Manifestaties

- Archiefbescheiden en documentatie die belangrijke evenementen van het korspleven illustreren, dient men zoveel mogelijk te bewaren.

6.3. SPECIALE WACHTEN (W.O. II)

6.3.1. Passieve Luchtbescherming (1934-1944)

Algemene werking

⁵ Zie hoofdstuk Algemene categorieën.

- Briefwisseling en omzendbrieven : bewaren.
- Dienstorders : bewaren.
- Verslagen : bewaren.
- Boekhouding : indien niet opgenomen in de gemeentelijke boekhouding, bewaren.
- Beschermingsplan : bewaren.

Dienstneming

- Dienstnemingsbulletins : bewaren.
- Maandelijkse staten (alfabetisch) van de vrijwillige dienstnemingen : bewaren.
- Persoonlijk dossier per wachter : bewaren. Bij het bestaan van volledige lijsten, kan men zich beperken tot het bewaren van enkele voorbeelden van dergelijke dossiers.

Opleiding

- Syllabi van de lessen of curcussen P.L.B. : 1 exemplaar bewaren.
- Lijsten van de diverse lessenreeksen P.L.B. : bewaren.
- Aanwezigheids- en afwezigheidslijsten van de lessen en oefeningen P.L.B. : enkele exemplaren als voorbeeld bewaren.

Tucht

- Staten met de beslissingen van de Burgerlijke Herzieningsraad : bewaren.

Ledenlijsten

- Ledenlijsten van de plaatselijke afdeling van de Bond voor luchtbescherming (1934-1939) : bewaren.
- Algemene ledenlijsten van de dienst P.L.B. : bewaren.
- Lijsten van de gegradueerden van de dienst P.L.B. : bewaren.
- Lijsten van de effectieven (per dienst, per post, per dag) : bewaren.

Materieel

- Inventarislijsten van het materiaal/materieel dat beschikbaar was voor diverse diensten van de P.L.B. : bewaren.

Schuilplaatsen

- Lijst van alle openbare en privé-schuilplaatsen, eventueel met plans : bewaren.
- Dossiers in verband met het aanleggen van schuilplaatsen en -loopgrachten : bewaren.

6.3.2. Speciale Wacht of Hulpwacht (1940-1944)

- Briefwisseling en omzendbrieven : bewaren.
- Lijsten van de mannelijke inwoners die voor speciale wachten in aanmerking kwamen : bewaren.
- Dagelijkse wachtlijsten : bewaren.
- Dagelijkse ploeglijsten : bewaren.

6.3.3. Boerenwacht (1941-1944)

- Briefwisseling en omzendbrieven : bewaren.
- Lijsten van alle mannelijke inwoners die voor de Boerenwacht in aanmerking kwamen : bewaren.
- Lijsten van alle landbouwers per wijk : bewaren.
- Lijsten van de van dienst vrijgestelden (met motivatie) : bewaren.
- Ploeglijsten van de wachters met hun prestaties per wijk en per maand : bewaren.
- Dagelijkse lijsten (wachttol) van de wachtronden : bewaren.
- Controle- of wijkboekjes : enkele exemplaren als voorbeeld bewaren.
- Dagelijkse patrouilleverslagen van de trosoversten : bewaren.
- Weekverslagen van de gemeenteoverste : bewaren.
- Inlichtingsbladen door de overste opgesteld bij speciale gebeurtenissen : bewaren.
- Verslagen en rapporten door de wachters opgesteld t.b.v. van de gemeentelijke overheid : bewaren.
- Boek van ontvangsten en uitgaven van de gemeentelijke kas van de Boerenwacht : bewaren.
- Dienstreglementen per wachtpost : bewaren.
- Wachtboeken bij de spoorwegwacht : bewaren.
- Oproepings- en opeisingsbevelen : enkele exemplaren als voorbeeld bewaren.

N.B. Het tijdschrift "Boerenwacht" : bewaren.

AFKORTINGEN¹

A.R.A.B.	:	Algemeen Reglement voor de Arbeidsbescherming
A.R.O.L.	:	Administratie Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu
A.T.D.	:	algemeen technische diensten
B.D.	:	Bestendige Deputatie
B.P.A.	:	bijzonder plan van aanleg
B.S.	:	Belgisch Staatsblad
B.V.L.O.V.	:	Bestuur van Volksontwikkeling en Openbare Lektuurvoorziening
C.B.S.	:	College van burgemeester en schepenen
G.W.	:	Gemeentewet
i.v.m.	:	in verband met
K.B.	:	Koninklijk besluit
M.B.	:	Ministerieel besluit
m.b.t.	:	met betrekking tot
min. rond.	:	ministerieel rondschrjven
M.S.T.	:	Medisch Schooltoezicht
N.G.W.	:	Nieuwe Gemeentewet
N.I.S.	:	Nationaal Instituut voor de Statistiek
O.C.M.W.	:	Openbaar Centrum voor maatschappelijk Welzijn
O.G.W.	:	Oude Gemeentewet
O.V.A.M.	:	Openbare Vlaamse Afvalmaatschappij
P.G.C.	:	Plaatselijke Geneeskundige Commissie
P.L.B.	:	Passieve Luchtbescherming
P.V.	:	proces-verbaal
R.B.	:	Regentsbesluit
T.B.W.	:	Territoriale Burgerlijke Wacht
V.G.V.	:	Veiligheid, Gezondheid en Verfraaiing der Werkplaatsen

¹ Gepubliceerd in: MARÉCHAL, Griet. *Bewaring en vernietiging van gemeentearchieven Richtlijn en advies*, Brussel, 1990, p. 127.